

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ : 313/2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση : 15-10-2014

ΣΥΝΘΕΣΗ

Πρόεδρος : Μιχαήλ Απέσσος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη : Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Αθανάσιος Τσιοκάνης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Διονύσιος Ν. Χειμώνας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : Δ2Α 1112892/4-8-2014 της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομικών.

Περίληψη Ερωτήματος : Τίθενται, ενόψει των περιστατικών που διαλαμβάνει το ιστορικό του ερωτήματος, τα ακόλουθα ερωτήματα : α) Αν οι υπάλληλοι του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), οι οποίοι δεν ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα, είναι υπόχρεοι ή μη για υποβολή Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.). β) Αν οι προϊστάμενοι των Διευθύνσεων (Δ/νσεων) της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών έχουν την παραπάνω υποχρέωση. γ) Αν, εκτός της Δ/σης Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομικών, έχει αρμοδιότητα για τον έλεγχο των Δ.Π.Κ. υπαλλήλων του ως άνω Υπουργείου και η αυτοτελής Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (Μ.Ε.Ε.) του Υπουργείου και, σε καταφατική περίπτωση, για ποιές κατηγορίες υπαλλήλων.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδοτεί ως ακολούθως:

I.- Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό του ερωτήματος.

A.- Με τη με αριθ. πρωτ. 13542/28.05.2014 εγκύκλιό του προς τις δημόσιες υπηρεσίες, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (ΓΕΔΔ), ενημέρωσε για τα εξής:

«Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (περίπτωση ε' της παρ.2 του άρθρου 1 του ν.3074/02 όπως αντικαταστάθηκε από την παρ.4 του άρθρου 6 του ν.3491/06, και όπως το δεύτερο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε από την παρ.2 του άρθρου 3 του ν.3613/2007) ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (ΓΕΔΔ) διεξάγει τον έλεγχο των ετήσιων δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες): ...

Επίσης διευκρινίζεται ότι εκτός των προαναφερόμενων υπόχρεων υποχρεούνται σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης, δεδομένου ότι άσκησαν ελεγκτικά καθήκοντα και:

- όσοι υπάλληλοι άλλων Τμημάτων των παραπάνω υπηρεσιών άσκησαν ελεγκτικά καθήκοντα τα οποία τους ανατέθηκαν με ημερήσια διαταγή ή με εντολές ελέγχου των προϊσταμένων τους και αφορούν σε ελέγχους που διενεργήθηκαν σε επιχειρήσεις και σε φυσικά πρόσωπα, κατόχους ατομικών επιχειρήσεων και ελεύθερους επαγγελματίες... .
- όλων των προϊσταμένων Διευθύνσεων, Υποδιευθύνσεων του Σ.Δ.Ο.Ε. και των αναπληρωτών τους εφόσον υπάρχουν, όλων των προϊσταμένων των Τμημάτων Ελέγχου (δράσης), όλων των υπαλλήλων που υπηρετούν σ' αυτά.

Λόγω της πρόσφατης αναδιοργάνωσης του Σ.Δ.Ο.Ε. με τη μεταφορά αρμοδιοτήτων προληπτικού ελέγχου και υπαλλήλων του στις Δ.Ο.Υ. διευκρινίζεται ότι οι υπάλληλοι αυτοί είναι υπόχρεοι δήλωσης περιουσιακής κατάστασης εφόσον για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός του 2013 άσκησαν ελεγκτικά καθήκοντα στο Σ.Δ.Ο.Ε κατά την προηγούμενη παράγραφο.

Επίσης διευκρινίζεται ότι εκτός των προαναφερόμενων υπόχρεων υποχρεούνται σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης και όσοι υπάλληλοι άλλων

τμημάτων άσκησαν ελεγκτικά καθήκοντα τα οποία τους ανατέθηκαν με ημερήσια διαταγή ή με εντολές ελέγχου των προϊσταμένων τους.

Δεν έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης στο ΓΕΔΔ οι προϊστάμενοι των Τμημάτων του Σ.Δ.Ο.Ε. που έχουν ως κύρια αρμοδιότητα τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό δράσης, την ιεράρχηση εργασιών, τη διοικητική και οικονομική υποστήριξη - π.χ. Τμήματα Διοικητικής Υποστήριξης, Πληροφορικής, Προγραμματισμού, κ.λπ.- ούτε οι υπάλληλοι που υπηρετούν σ' αυτά εκτός όσων ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα και επομένως είναι υπόχρεοι δήλωσης κατά τα παραπάνω».

Με το με αριθ. πρωτ. ΔΕΥ 1064625 ΕΞ 2013/Α' 1732/ΔΑ/Φ.ΔΠΚ 2013/15.04.13 έγγραφο η Γενική Δ/νση Οικονομικής Επιθεώρησης ενημέρωσε όλες τις υπηρεσίες του ΣΔΟΕ ότι: «Ο έλεγχος των δηλώσεων των λοιπών υπόχρεων υπαλλήλων, εξαιρουμένων αυτών της προηγούμενης παραγράφου, συνεχίζει να ασκείται από τις Περιφερειακές Οικονομικές Επιθεωρήσεις κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 211/96, της παρ. 2 εδαφ. δ' του άρθρου 2 του Ν.2343/95 ...», προκειμένου αυτές να διαβιβάσουν στην οικεία Οικονομική Επιθεώρηση, τις ΔΠΚ των υπαλλήλων, οι οποίοι δεν εμπίπτουν για τον έλεγχο του «πόθεν έσχες» στην αρμοδιότητα του ΓΕΔΔ.

Όμως από τα προεκτεθέντα, τις διατάξεις α) της παραγράφου 6 του άρθρου 28 του π.δ. 154/1997, β) της παραγράφου 13 των άρθρων 3 και 4 του ν.2343/1995 και γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 211/1996 δεν προκύπτει, σύμφωνα με τις απόψεις της ερωτώσας υπηρεσίας και του Σ.Δ.Ο.Ε. (βλ. έγγραφο του με αριθμ. πρωτ. 6371/Κ.Υ./13-6-2014 προς τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών) υποχρέωση υποβολής Δ.Π.Κ. των υπαλλήλων του Σ.Δ.Ο.Ε., εκτός αυτών που ασκούν ελεγκτικό έργο. Ενόψει των παραπάνω απόψεων των εμπλεκόμενων στον έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών υπηρεσιών τίθεται το πρώτο υποερώτημα.

Β.- Το προπαρατεθέν έγγραφο με αριθμ. πρωτ. ΔΕΥ 1064625 ΕΞ 2013/Α'1732/ΔΑ/Φ.ΔΠΚ 2013/15.04.13) διαβιβάσθηκε από τη Γενική Δ/νση Διοικητικής Υποστήριξης, Δ/νση Διοικητικού, Τμήμα Α (Δ1Α), μεταξύ άλλων, στις Δ/νσεις και Αυτοτελή Γραφεία ΚΥ, για να διαβιβασθούν στην οικεία Οικονομική Επιθεώρηση, οι ΔΠΚ των υπαλλήλων, οι οποίοι δεν εμπίπτουν για τον έλεγχο του

«πόθεν έσχες» στην αρμοδιότητα του ΓΕΔΔ, καθόσον, όπως αναφέρει το παραπάνω έγγραφο της Γενικής Δ/σης Οικονομικής Επιθεώρησης «Ο έλεγχος των δηλώσεων των λοιπών υπόχρεων υπαλλήλων, εξαιρουμένων αυτών της προηγουμένης παραγράφου, συνεχίζει να ασκείται από τις Περιφερειακές Οικονομικές Επιθεωρήσεις κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 211/96, της παρ. 2 εδαφ. δ' του άρθρου 2 του Ν. 2343/95 ..... και αφορούν σε ελέγχους δηλώσεων υπαλλήλων, που υπηρετούν σε Κεντρικές Δ/σεις, Ειδικές Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες, Θεματικές Δ/σεις και Αυτοτελή Γραφεία». Στην παράγραφο 4 του εν θέματι εγγράφου αναφέρεται: «Για τους υπόχρεους σε δήλωση υπαλλήλους, που υπηρετούν στις κάτωθι υπηρεσίες του Υπουργείου, ο έλεγχος των ΔΠΚ αυτών θα διενεργηθεί από τους παραπλεύρως εκάστης Υπηρεσίας αναγραφόμενους Οικονομικούς Επιθεωρητές», (αναφέρεται η Δ/ση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, Δ/ση Κρατικών Λαχείων, Δ/σεις Κεντρικής Υπηρεσίας ΣΔΟΕ, Δ/σεις Κεντρικής Υπηρεσίας Γεν. Χημείου του Κράτους, Δ/σεις Κεντρικής Υπηρεσίας Υπ. Οικονομικών, αρμοδιότητας Γεν Δ/σης Διοικ. Υποστήριξης και Γεν Δ/σης Τελωνείων)».

Οι ΔΠΚ των ως άνω αναφερθέντων υπαλλήλων υποβάλλονται ως τώρα, σύμφωνα με το έγγραφο του ερωτήματος, στις αρμόδιες Οικονομικές Επιθεωρήσεις, βάσει των διατάξεων των παρ. 20 & 21 του άρθρου 2 του Ν.2343/95 και του Ν.3213/03.

Ενόψει των προεκτεθέντων και της γνώμης που διατυπώνεται, μεταξύ των άλλων, στην Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 790/1997, σύμφωνα με την οποία οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) δεν υποχρεούνται σε υποβολή ΔΠΚ, διότι οι υπηρεσίες αυτής δεν είναι «αυτοτελείς», δηλαδή δεν συντρέχει η προϋπόθεση της διάταξης της παρ. 20 του άρθρου 2 του Ν.2343/1995 για τη θεμελίωση της σχετικής υποχρέωσης, τίθεται το δεύτερο υποερώτημα.

Γ.- Με το τρίτο, τέλος, υποερώτημα ζητείται από την ερωτώσα υπηρεσία να διευκρινισθεί, αν εκτός από τη Δ/ση Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομικών, στην οποία, σύμφωνα με την Γνωμ. 236/2014 του Ν.Σ.Κ., περιήλθε από την Οικονομική Επιθεώρηση η αρμοδιότητα ελέγχου των ΔΠΚ των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών, αρμοδιότητα για τον έλεγχο αυτό έχει και η

αυτοτελής Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου, η οποία, όμως, στο με αριθ.πρωτ. ΜΕΕ 14 ΕΞ 2014 ΕΜΠ/24-6-2014 έγγραφό της προς τη Γ.Γ.Δ.Ε. αρνείται ότι έχει, με βάση την οικεία νομοθεσία, την αρμοδιότητα αυτή.

II.- Κρίσιμες διατάξεις

A.- Στις διατάξεις, όπως ισχύουν, του ν.2343/1995 «Αναδιοργάνωση Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 211) ορίζεται : α) στο άρθρο 2, ότι: «1. (...). 2. Κύρια αποστολή της Οικονομικής Επιθεώρησης είναι: α) (..) δ) ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών, εκτός των Γενικών Διευθυντών (...) 19. Οι ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις περί υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, από τα πρόσωπα που ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.1738/1987 (Φ.Ε.Κ. Α' 200), εφαρμόζονται για τους Οικονομικούς Επιθεωρητές του Υπουργείου Οικονομικών, ως και για τους υπαλλήλους που τυχόν ασκούν καθήκοντα Οικονομικού Επιθεωρητή ... . 20. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, περί υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, εφαρμόζονται ανάλογα, (...) και για τους παρακάτω υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών: α) τους προϊσταμένους αυτοτελών οργανικών μονάδων και υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, εφόσον έχουν, σύμφωνα με το νόμο, αποφασιστικές αρμοδιότητες ή διαχειριστική εξουσία και β) τους κατέχοντες οργανική θέση αναπληρωτή προϊσταμένου των μονάδων και υπηρεσιών του προηγούμενου εδαφίου. 21. Οι προϊστάμενοι και οι αναπληρωτές προϊστάμενοι της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλουν τις σχετικές δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης στην οικεία Διεύθυνση Διοικητικού ή προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, στην οποία ανήκουν, ως προς την υπηρεσιακή τους κατάσταση. Οι παραπάνω διευθύνσεις διαβιβάζουν τις δηλώσεις αυτές για έλεγχο, στην αρμόδια υπηρεσία της Οικονομικής Επιθεώρησης μαζί με τη σχετική κατάσταση των υπόχρεων σε υποβολή δήλωσης ...». β) στο άρθρο 3, ότι: «1. (...) 13. Οι διατάξεις της παραγράφου 19 του άρθρου 2 του παρόντος, περί των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες), εφαρμόζονται ανάλογα και για τους ελεγκτές των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων, ως και για τους υπαλλήλους που ασκούν καθήκοντα ελεγκτή. Ο ελεγκτής υποβάλλει τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) στην υπηρεσία του. Η δήλωση ελέγχεται από την Οικονομική Επιθεώρηση (...)» και γ) στο άρθρο 4, ότι: «1. (...) 13. Οι διατάξεις της

παραγράφου 13 του άρθρου 3 του παρόντος, περί υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες), ισχύουν ανάλογα και για το προσωπικό του Σ.Δ.Ο.Ε».

Β.- Στις διατάξεις της περ. ε του άρθρου 1 του ν.3074/2002 «Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης ... και άλλες διατάξεις» (Α' 296), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 6 παρ. 4 του ν.3491/2006 (Α' 207) ορίζεται ότι ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης «(i) Διεξάγει έλεγχο των ετήσιων δηλώσεων οικονομικής κατάστασης (πόθεν έσχες) όλων μελών των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου, (ii) Διεξάγει τον έλεγχο των ετήσιων δηλώσεων οικονομικής κατάστασης (πόθεν έσχες) όλων των Προϊσταμένων των Διευθύνσεων των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.), των Περιφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων (Π.Ε.Κ.), των Διαπεριφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων (Δ.Ε.Κ.), της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.), των Προϊσταμένων Τμημάτων και των υπαλλήλων (ελεγκτών) που υπηρετούν στα Τμήματα Ελέγχου των ανωτέρω υπηρεσιών, καθώς και των προϊστάμενων όλων των οποιουδήποτε οργανωτικού επιπέδου ή ονομασίας οργανικών μονάδων πολεοδομίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτές ...».

Γ.- Στο άρθρο 1 του ν.3213/2003 «Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών ... και άλλων κατηγοριών προσώπων» (Α' 160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 222 του ν.4281/2014 (Α' 160) με έναρξη ισχύος, σύμφωνα με το άρθρο 253 του νόμου αυτού, από 1-1-2015, μεταξύ των άλλων, ορίζεται : «Άρθρο 1. Υπόχρεοι σε δήλωση. 1. Δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης, των συζύγων τους και των ανήλικων τέκνων τους υποβάλλουν: α. Ο Πρωθυπουργός. β. ... . λ. Τα μέλη όλων των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου του Δημοσίου, οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων οποιασδήποτε Υπηρεσίας Επιθεώρησης, Εσωτερικού Ελέγχου ή Εσωτερικών Υποθέσεων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, καθώς και οι υπάλληλοι των φορέων αυτών που ασκούν οποιαδήποτε ελεγκτικά καθήκοντα. λα. Οι Γενικοί Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομικών, οι προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.), των Διαπεριφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων (Δ.Ε.Κ.), του Κέντρου Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π.), του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.), οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων Ελέγχου και όλοι οι υπάλληλοι που υπηρετούν στα Τμήματα Ελέγχων των

παραπάνω υπηρεσιών, καθώς και όλοι οι υπάλληλοι που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα και υπηρετούν στις υπηρεσίες αυτές, ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης της Επιχειρησιακής Μονάδας Είσπραξης, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Τελωνείων, οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων Γενικών θεμάτων και Τελωνειακών Διαδικασιών των Τελωνείων, όλοι οι υπάλληλοι των Τελωνείων που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων και Τμημάτων, καθώς και οι υπάλληλοι των Ελεγκτικών Υπηρεσιών Τελωνείων (ΕΛ.Υ.Τ.) και της Διεύθυνσης Παρακολούθησης και Ελέγχου Ανασταλτικών Καθεστώτων (ΔΙ.Π.Ε.Α.Κ), καθώς και οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων των Κτηματικών Υπηρεσιών του Δημοσίου. λβ. Οι Προϊστάμενοι των Επιχειρησιακών Διευθύνσεων Ειδικών Υποθέσεων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), οι Προϊστάμενοι των Περιφερειακών Διευθύνσεων και Τμημάτων ελέγχου - δράσης αυτών, καθώς και οι υπάλληλοι - ελεγκτές που υπηρετούν στις παραπάνω υπηρεσίες. λγ. ... .μγ. Οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. μδ. Οι προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ... .μη. Κάθε άλλο πρόσωπο για το οποίο προβλέπεται υποχρέωση υποβολής δήλωσης από ειδική διάταξη νόμου ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου ορίζεται : «Άρθρο. 3. Όργανα και διαδικασία ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. 1. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 υποβάλλονται και ελέγχονται ως ακολούθως: α) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και κδ', κζ', λα' έως και μγ' με', μοτ' και μζ' στην Επιτροπή του άρθρου 3Α, β) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις λ' και μδ' στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, γ) ...», ενώ στο άρθρο 14 του ίδιου νόμου «1 Το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης εξακολουθεί να ανήκει ο έλεγχος της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων του Δημοσίου, των ... .με εξαίρεση όσους υπαλλήλους περιλαμβάνονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου. 2. ...».

Δ.- Στο άρθρο 28 του ισχύοντος Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν.3528/2007, ΦΕΚ Α' 26) μεταξύ των άλλων, ορίζεται :

«Άρθρο 28. Περιουσιακή κατάσταση. 1. Ο υπάλληλος υποχρεούται να δηλώσει εγγράφως, κατά το διορισμό του, την περιουσιακή κατάσταση του ίδιου, συζύγου και παιδιών του, εφόσον συνοικούν με αυτόν, καθώς και κάθε

μεταγενέστερη ουσιώδη μεταβολή της. Οι υπάλληλοι ... . 2. Κάθε δύο (2) χρόνια η αρμόδια υπηρεσία προσωπικού υποχρεούται να ζητεί από τους υπαλλήλους να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση για την ουσιώδη μεταβολή ή μη της περιουσιακής τους κατάστασης. 3. ... . 5. Ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, επιφυλασσομένων των διατάξεων της περίπτωσης ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α') και της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν.3491/2006 (ΦΕΚ 207 Α'), διενεργείται είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από αίτημα της υπηρεσίας του υπαλλήλου είτε μετά από καταγγελία, από υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. 6. Η υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης σύμφωνα με το άρθρο αυτό είναι ανεξάρτητη από την υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις».

Ε.- 1. Στο άρθρο πρώτο παράγραφος Ε του ν.4254/2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας ...» (Α' 85) μεταξύ των άλλων, ορίζεται: «2 α. Η αυτοτελής Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Γ.Γ.Δ.Ε., ειδική αποκεντρωμένη υπηρεσία, επιπέδου Διεύθυνσης, που συστήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.3943/2011 (Α' 66), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παρ. 18 του άρθρου 55 του ν.4002/2011 (Α' 180) και του άρθρου 12 του ν. 4110/2013 (Α' 17), όπως ισχύουν, μετονομάζεται σε «Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων» και υπάγεται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.). β. Συστήνεται στο Υπουργείο Οικονομικών υπηρεσία επιπέδου Διεύθυνσης, με τίτλο «Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου», η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών και διαρθρώνεται σε τρία τμήματα ως εξής: (αα) Τμήμα Α' - Εσωτερικού Ελέγχου, (ββ) Τμήμα Β' - Εσωτερικών Υποθέσεων, (γγ) Τμήμα Γ - Ελέγχου Πληροφοριακών Συστημάτων. γ. Συστήνεται στην Γ.Γ.Δ.Ε. ειδική αποκεντρωμένη υπηρεσία, με τίτλο «Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου», υπαγόμενη απευθείας στον Γενικό Γραμματέα, στην οποία συγχωνεύονται η Διεύθυνση Εποπτείας Εσωτερικού Ελέγχου και η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης της Γ.Γ.Δ.Ε. δ. ... . 3. α. Ορίζεται η 30ή Ιουνίου 2014 ως χρόνος παύσης λειτουργίας της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης, που συστήθηκε με τις διατάξεις της

περίπτωσης η' της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν.2343/1995 και συγκροτήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 2 του π.δ. 167/1996, καθώς και των Οργανικών Μονάδων αυτής ...».

2.- Στην απόφαση Δ6Α1069061/2014του Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός των αρμοδιοτήτων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών» (Β' 1170), μεταξύ των άλλων, ορίζεται :«Άρθρο: ΜΟΝΟ 1. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία συστήθηκε και καθορίσθηκε η εσωτερική της διάρθρωση με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της υποπαραγράφου 2 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του ν.4254/2014 (Α' 85), είναι υπηρεσία, επιπέδου Διεύθυνσης, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό, της οποίας καθορίζονται οι αρμοδιότητες και κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων της ...

. 3. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, έχει έδρα τον Νομό Αττικής, η κατά τόπον αρμοδιότητά της εκτείνεται σε όλη την ελληνική επικράτεια και διαρθρώνεται σε τρία (3) Τμήματα, ως κατωτέρω: (α) Τμήμα Α' - Εσωτερικού Ελέγχου (β) Τμήμα Β' - Εσωτερικών Υποθέσεων (γ) Τμήμα Γ' - Ελέγχου Πληροφοριακών Συστημάτων. 4. Οι αρμοδιότητες της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων της, ως κάτωθι: (α) Τμήμα Α' - Εσωτερικού Ελέγχου ... . (β) Τμήμα Β' - Εσωτερικών Υποθέσεων. (αα) Ο εντοπισμός και η διερεύνηση των υποθέσεων διαφθοράς υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευόμενων από αυτό Νομικών Προσώπων, πλην του προσωπικού που ανήκει στην Γ.Γ.Δ.Ε., και ειδικότερα η εξιχνίαση των ποινικών αδικημάτων και των πειθαρχικών παραπτώματων που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011 (Α' 66), όπως ισχύει. (ββ) Η διενέργεια ελέγχων της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευομένων από αυτό Νομικών Προσώπων, πλην του προσωπικού που ανήκει στην Γ.Γ.Δ.Ε., και ειδικότερα: (i) Στοχευμένων ή δειγματοληπτικών ελέγχων, που πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τα κριτήρια και την διαδικασία που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, (ii) σε υπαλλήλους για τους οποίους περιέρχεται οποιαδήποτε πληροφορία που προκαλεί βάσιμες υπόνοιες αδικαιολόγητης μεταβολής της υφιστάμενης περιουσιακής κατάστασης τους, (iii) σε υπαλλήλους για τους οποίους διενεργείται έρευνα, προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή Ε.Δ.Ε., για την διερεύνηση των αδικημάτων που αναφέρονται στην

παρ. 2 του άρθρου 5 του ν.3943/2011 (Α' 66), όπως ισχύει, και κρίνεται αναγκαίος ο έλεγχος της περιουσιακής τους κατάστασης. (γγ) Ο έκτακτος έλεγχος υποθέσεων διαφθοράς και περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων που ανήκουν στο προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, κατόπιν εντολής του Υπουργού Οικονομικών ... . 7. Ορίζουμε, ως χρόνο έναρξης λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, την 07-05-2014, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της περίπτωσης β' της υποπαραγράφου 3 της παρ. Ε' του άρθρου πρώτου του ν.4254/2014 (Α' 85) ...».

III.- Ερμηνεία κρίσιμων διατάξεων - Συμπεράσματα

Από την ερμηνεία, αυτοτελώς και σε συνδυασμό, των προπαρατεθεισών διατάξεων, συνάγονται τα ακόλουθα:

A.- Ως προς το πρώτο υποερώτημα

1. Κατά την γνώμη της πλειοψηφίας που απαρτίσθηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος και Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μιχαήλ Απέσσο και τους Νομικούς Συμβούλους Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνο Κατσούλα, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αλέξανδρο Ροϊλό, Ελένη Πασαμιχάλη, Αθανάσιο Τσιοκάνη (ψήφοι οκτώ -8) από την ερμηνεία της προπαρατεθείσας διάταξης της παραγράφου 13 του άρθρου 4 του ν. 2343/1995 προκύπτει ότι σχετικά με τις ΔΠΚ του προσωπικού του Σ.Δ.Ο.Ε. ισχύουν ανάλογα οι προϋποθέσεις της διάταξης της παραγράφου 13 του άρθρου 3 του νόμου, λόγω ρητής παραπομπής στο περιεχόμενο της ρύθμισης αυτής.

Η τελευταία διάταξη ορίζει ότι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν ΔΠΚ οι ελεγκτές των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων και οι ασκούντες ελεγκτικά καθήκοντα. Επομένως, κατά τη γνώμη αυτή, επειδή εφαρμόζεται ανάλογα η παραπάνω ρύθμιση, από το προσωπικό του Σ.Δ.Ο.Ε. έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κάθε χρόνο ΔΠΚ μόνο οι ελεγκτές και όσοι υπάλληλοι ασκούν καθήκοντα ελεγκτή.

2. Κατά τη μειοψηφήσασα γνώμη της Νομικού Συμβούλου Κυριακής Παρασκευοπούλου (ψήφος ένας-1) με την οποία συντάχθηκε ο Εισηγητής (γνώμη άνευ ψήφου) σύμφωνα με τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ολ Ε.Σ. 499/2010, 1633/2010), που ερμηνεύει τις αυτές ως άνω διατάξεις, γίνεται δεκτό ότι από τους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών υποχρεούνται σε υποβολή

ετήσιας δήλωσης περί της περιουσιακής τους κατάστασης, μεταξύ των άλλων, οι υπάλληλοι «που ασκούν καθήκοντα ελεγκτή, καθώς και το προσωπικό του Σ.Δ.Ο.Ε.».

Ενόψει αυτής της νομολογιακής άποψης, σύμφωνα με την οποία έχει υποχρέωση για Δ.Π.Κ., σύμφωνα με το νόμο, το προσωπικό εν γένει, χωρίς διακρίσεις, του Σ.Δ.Ο.Ε., η κατά παραπομπή ρύθμιση της παραγράφου 13 του άρθρου 3 του ν.2343/1995, που παραπέμπει, όμως, περαιτέρω και στη γενική διάταξη της παραγράφου 19 του άρθρου 2 του νόμου περί υποβολής Δ.Π.Κ., δεν καθιστά αδιστάκτως βέβαιη την άποψη ότι ο νομοθέτης με τη ρύθμιση της παραγράφου 13 του άρθρου 4 του ν.2343/1995 θέλησε να υποχρεώσει σε Δ.Π.Κ. μόνο τους ασκούντες ελεγκτικά καθήκοντα υπαλλήλους του Σ.Δ.Ο.Ε..

3. Κατόπιν των προεκτεθέντων, το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία, όπως ανωτέρω αναλυτικά εκτίθεται.

Β.- Ως προς το δεύτερο υποερώτημα

Εξάλλου, από τους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών, - άρα και της Κεντρικής του Υπηρεσίας, - υποχρεούνται σε υποβολή ετήσιας δήλωσης περί της περιουσιακής τους κατάστασης και οι προϊστάμενοι αυτοτελών οργανικών μονάδων, εφόσον έχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες και διαχειριστική εξουσία, καθώς και οι αναπληρωτές αυτών (Ε.Σ. (Ολ)499/2010, 1633/2010). Για την κατηγορία αυτή των υποχρέων,- σύμφωνα με τις παραγράφους 19, 20 και 21 του άρθρου 2 του ν.2343/1995, - υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. 790/1997 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., η οποία ερμηνεύει τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος προκειμένου οι υπάλληλοι αυτοί να υποχρεούνται σε Δ.Π.Κ. Έτσι, μεταξύ των άλλων, κατά τη Γνωμοδότηση, ως αυτοτελείς και ανεξάρτητες και αποκεντρωμένες υπηρεσίες χαρακτηρίζονται οι οργανικές μονάδες του Κράτους που επιδιώκουν ειδικό σκοπό, τους έχει παραχωρηθεί, από το νόμο, διοικητική αυτοτέλεια (ειδικά όργανα διοίκησης ή ξεχωριστό προσωπικό) και, ενδεχομένως, και δημοσιονομική αυτοτέλεια. Όμως, η χρησιμοποίηση, σύμφωνα με τη Γνωμοδότηση, του όρου «αυτοτελείς υπηρεσίες», ως πρωταρχικής προϋπόθεσης για την υποβολή από τους προϊσταμένους των υπηρεσιών αυτών δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, αλλά και η θέση, ως δεύτερης συντρέχουσας, δυσερμήνευτης επίσης, προϋπόθεσης, της άσκησης «κατά το νόμο» από τους εν

λόγω προϊσταμένους «αποφασιστικής αρμοδιότητας ή διαχειριστικής εξουσίας», που προφανώς μεταφέρθηκε από την τελείως διαφορετική περίπτωση των συμβούλων ειδικών θέσεων ή μετακλητών υπαλλήλων (άρθρο 6 παρ. 1 περ. στ' Ν.1738/87 και ήδη άρθρο 24 παρ. 1 περ. η' του Ν.2429/96) δημιουργούν δυσχερή αν όχι ανυπέρβλητα ερμηνευτικά προβλήματα, με αποτέλεσμα οποιαδήποτε ερμηνευτική εκδοχή να μη οδηγεί σε ασφαλείς, κατά τη διατύπωση του νόμου, και ικανοποιητικές, κατά τον επιδιωκόμενο απ' αυτόν σκοπό, λύσεις. Κατ' ακολουθία ενδείκνυται, σύμφωνα με τη Γνωμοδότηση, η τροποποίηση της σχετικής διάταξης δια της νομοθετικής οδού κατά τρόπο ώστε να προκύπτει με σαφήνεια η ακριβής οριοθέτηση των υπηρεσιών του Υπ. Οικονομικών, οι προϊστάμενοι των οποίων υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη των μελών του Τμήματος, δεν τίθεται ζήτημα περαιτέρω ερμηνείας των εφαρμοστέων ως άνω διατάξεων και είναι, επομένως, ζήτημα πραγματικό και υπαγωγής στις προϋποθέσεις και τα (επισφαλή) κριτήρια που ορίζει ο νόμος, των στοιχείων που χαρακτηρίζουν, με βάση τις οικείες οργανικές τους διατάξεις, την οργάνωση των μονάδων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών προκειμένου να δοθεί απάντηση στο δεύτερο υποερώτημα. Κατ' αρχήν, όμως, οι χαρακτηριζόμενες, από τον οργανικό τους νόμο, μονάδες ως αυτοτελείς ή αποκεντρωμένες παρέχουν τεκμήριο υπέρ της υποχρέωσης των προϊσταμένων τους για υποβολή κάθε έτος Δ.Π.Κ., ενώ, τελικώς, και σε κάθε περίπτωση, η δεσμευτική κρίση εκφέρεται από τα αρμόδια δικαστήρια (βλ. για παράδειγμα, ΕΣ 1633/2010 που δέχεται ότι αυτοτελείς υπηρεσίες αποτελούν οι Δ.Ο.Υ. Α' και Β' τάξης και, επομένως, ο εκάστοτε προϊστάμενος αυτών έχει υποχρέωση υποβολής ΔΠΚ).

Εν κατακλείδι, στο δεύτερο υποερώτημα προσήκει η απάντηση ότι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν, κατ' έτος, ΔΠΚ οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών που χαρακτηρίζονται ως αυτοτελείς ή αποκεντρωμένες, εφόσον αυτοί έχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες ή διαχειριστική εξουσία, σύμφωνα με την ερμηνεία που δίδει στις έννοιες αυτές η Γνωμοδότηση 790/1997 του Ν.Σ.Κ.

Εξυπακούεται, ότι πλην των προϊσταμένων των παραπάνω οργανικών μονάδων που υποβάλλουν ΔΠΚ σύμφωνα με τις ερμηνευόμενες διατάξεις, την

υποχρέωση αυτή έχουν και τα πρόσωπα εκείνα που ο νόμος ευθέως υποχρεώνει προς τούτο, όπως, για παράδειγμα, οι Γενικοί Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομικών, οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου κ.λπ. .

Γ.- Ως προς το τρίτο υποερώτημα

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις της παραγράφου Ε του άρθρου πρώτου του ν.4254/2014 και την κατ'εξουσιοδότηση των περιπτώσεων (β) και (ζ) της υποπαραγράφου 2 της παραπάνω παραγράφου εκδοθείσα κανονιστική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών Δ6Α1069061/2014 (ο.π. παρ. ΙΙ.Ε) προκύπτει ότι η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Γ.Γ.Δ.Ε., η οποία, σύμφωνα με τη Γνωμ. 236/2014 του Ν.Σ.Κ. (Α' Τμήμα), είναι αρμόδια για τον έλεγχο των ΔΠΚ των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν.3943/2011 (Α' 66), έχει μετονομασθεί σε Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων και **έχει υπαχθεί απευθείας στο Γενικό Γραμματέα της Γ.Γ.Δ.Ε.** Παράλληλα με τις ίδιες διατάξεις έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (Μ.Ε.Ε.), που είναι επιπέδου Διεύθυνσης και **έχει υπαχθεί απευθείας στον Υπουργό.**

Οι αρμοδιότητες, μεταξύ των άλλων, της Μ.Ε.Ε., όπως αυτές ορίζονται από τις ως άνω σχετικές διατάξεις, [βλ. και άρθρο 5 του π.δ. 111/2014 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 178)], αφορούν, κατ'αρχήν, υποθέσεις των υπηρεσιών και των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών πλην της Γ.Γ.Δ.Ε..

Έτσι, στην αρμοδιότητα της Μ.Ε.Ε. υπάγεται και η διενέργεια ελέγχων της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων, πλην του προσωπικού που ανήκει στη Γ.Γ.Δ.Ε., το οποίο μπορεί να ελεγχθεί σε έκτακτες περιπτώσεις κατόπιν εντολής του Υπουργού Οικονομικών.

Ο έλεγχος της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων διενεργείται από το Τμήμα (Β') Εσωτερικών Υποθέσεων της Μ.Ε.Ε. και αφορά σε ελέγχους: α) στοχευμένους ή δειγματοληπτικούς των παραπάνω υπαλλήλων, που πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τα κριτήρια και τη διαδικασία που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, β) υπαλλήλων για τους οποίους υπάρχουν πληροφορίες για αδικαιολόγητη μεταβολή της περιουσιακής τους

κατάστασης και γ) υπαλλήλων για τους οποίους διενεργείται έρευνα (Ε.Δ.Ε. κ.λπ.) για τη διερεύνηση ορισμένων αδικημάτων.

Από τα προεκτεθέντα συνάγεται, κατά την ομόφωνη γνώμη των μελών του Τμήματος, ότι η Μ.Ε.Ε. έχει, σε ετήσια βάση, αρμοδιότητα μόνο για τους προεκτεθέντες ελέγχους (στοχευμένους ή δειγματοληπτικούς) της περιουσιακής κατάστασης ορισμένων υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών (πλην της Γ.Γ.Δ.Ε.) σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει με απόφασή του ο Υπουργός Οικονομικών και όχι αρμοδιότητα να διενεργεί κάθε χρόνο έλεγχο **των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης**, τις οποίες, κατά πάγια εκ του νόμου υποχρέωση, υποβάλλουν διάφορες κατηγορίες υπόχρεων προσώπων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 22/10/2014

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Απέσσος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Διονύσιος Ν. Χειμώνας

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.